

วัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทย
ในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี
ช่วง พ.ศ. 2501-2552*

Sexual Culture of Thai Men in
Urban Society of Chonburi Province
frome 1958 to 2009

เจตดิจ คุณฤทธิ์**

บทคัดย่อ

การศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของ
ภาวะการทำให้หันสมัยที่มีต่อวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมือง
จังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของผู้ชายไทยใน
สังคมเมืองจังหวัดชลบุรี และ 3. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ
ทั้งนี้โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสาขาวิชาการ วิเคราะห์เชื่อมโยงและตีความข้อมูล
จากปรากฏการณ์ที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

* ดุษฎีนินพนธ์ปรัชญาดุษฎีนันติ สาขาวิชาไทยศึกษามหาวิทยาลัยนราฯ รองศาสตราจารย์
การดี มหาชนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนินพนธ์ อาจารย์ ดร.ศักดินา บุญเปิ่ยม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนเดร สุวรรณละออง กรรมการ

** นิสิตระดับปริญญาเอกสาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนราฯ

ผลการศึกษาพบว่า วัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรีมีลักษณะเป็นพลดรัต ที่มีความแตกต่างหลากหลายและเลื่อนไหลดรุกความคิดและแนวปฏิบัติเรื่องเพศยังมีความเหลื่อมข้อระหว่างเพศชายและเพศหญิง แม้กระนั้นแนวคิดเรื่องชายเป็นใหญ่จะลดพลังอำนาจลง ความทันสมัยและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของชุมชนเมืองชลบุรี มีส่วนสร้างกระแสเพศวิถีสมัยใหม่ที่แตกต่างจากชนบทรวมเนียมและ Jarvis เดิม จินตนาการทางเพศค่อนข้างมีอิสระมากกว่าในอดีต หนุ่มสาวในปัจจุบันกล้าที่จะแสดงความรักความพึงพอใจ และพฤติกรรมทางเพศที่ซื่นชอบได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น ทักษะความรู้เรื่องสุขภาวะทางเพศและเพศพิเศษสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้อย่างหลอกหลอน ง่ายดาย และรวดเร็วโดยผ่านสื่อต่างๆ อย่างไรก็ตาม เรื่องเพศในบริบทสังคมเมืองนี้ ยังคงถูกจับตามอง ไม่สามารถหลีกพ้นไปจากอำนาจของกระแสสังคมแนวอาร์ตที่ให้คุณค่าเรื่องเพศในมิติความชอบธรรม ดีงาม และถูกต้องได้ ทั้งนี้พลวัตวัฒนธรรมทางเพศที่เกิดขึ้นนั้น ปรับเปลี่ยนโดยผสมกลืนกับวัฒนธรรมตะวันตกภายใต้กระแสโลกวิถี โดยมีแรงผลักดัน 3 ประการ สำคัญ คือ 1. อิทธิพลของทุนนิยมต่างประเทศและการทำให้ทันสมัยในสังคมไทย 2. อิทธิพลของหน้าอเมริกันในสังคมไทยสมัยสังคมเวียดนาม และ 3. อิทธิพลจากการปรับตัวของชนชั้นนำในสังคมไทยหลังการทำให้ทันสมัย

คำสำคัญ วัฒนธรรมทางเพศ ผู้ชายไทย สังคมเมือง

Abstract

There were three purposes in the study; (1) to investigate the influences of modernization affecting the evolution of Thai men sexual culture in the Thai urban society in Chonburi; (2) to investigate shifts of sexual behavior in urban Thai men in Chonburi; and (3) to compile knowledge about sex. The study was conducted under an

interdisciplinary basis to analyze, integrate and interpret practical current settings, literature reviews and in-depth interviews.

The study found that Thai men's sexual cultures in the urban city of Chonburi are different and dynamic. Concepts and practices about sex are still unequal between male and female against the declining of power and patriarchy. The modernization and the growth in economy and technology in urban community of Chon Buri affect modern sexualities unlike some old traditions and customs. New youngsters' sexualities are so independent and so different from ones in the past in sense that they can explicitly express their affections, pleasures and favorite sexual behaviors. And skills in sexual health and eroticisms are easier and more widely accepted via many different media. However, sex is still being watched and detained by social beliefs that considered sex as legality, legitimacy and virtue. Changes of the existing sexual dynamics having been assimilated with Western cultures in the globalization were influenced by capitalization from abroad and modernization in Thailand, the impacts of American veterans in Vietnam War, and the elites adaptation in Thai society after the modernization.

Keyword: Sexual Culture Thai Men Urban Society

บทนำ

มนุษย์เมื่อเจริญเติบโตมาจนถึงช่วงหนึ่ง ธรรมชาติจะกระตุ้นเร้าให้สำแดงพฤติกรรมเพื่อการดำรงไว้ซึ่งผ่านพันธุ์ของตน การสืบพันธุ์ของมนุษย์แม้ว่าจะเป็นเรื่องธรรมชาติ แต่ก็มีได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรืออิทธิพลอันนึ่งมาจากระบบชีววัฒน์ไปเท่านั้น หากแต่ยังเกี่ยวข้องสมพันธ์กับปัจจัยอื่นด้วย เช่น ศาสนา ทัศนคติ และวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมทาง

เพศแม้เป็นเรื่องธรรมชาติแต่มนุษย์ก็ไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเป็นธรรมชาติทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะเรื่องเพศมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต อีกทั้งเมื่อเรื่องเพศถูกทำให้กลายเป็นเรื่องของวัฒนธรรมในฐานะกิจกรรมทางธรรมชาติที่มีมนุษย์เป็นผู้กระทำและกำหนดกรอบของการกระทำ เรื่องเพศจึงแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะมากกว่าจะเป็นสิ่งสามัญ¹ ด้วยเหตุนี้ เรื่องเพศจึงมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งยังสามารถเปลี่ยนแปลงเลื่อนไหลได้ภายใต้บริบทพื้นที่และวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละสังคมมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศกันอย่างกว้างขวางทั้งโดยตรงและโดยอ้อมผ่านบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ หรือแม้แต่ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สงผลให้แต่ละสังคมพยายามอย่างยิ่งที่จะควบคุมเรื่องเพศให้อยู่ในกรอบ โดยมีบรรทัดฐานของสังคมและกลไกที่เกี่ยวข้องกับกฎศีลธรรมเป็นแก่นแกนของการชีวิตบนพื้นที่ของความเป็นชายและความเป็นหญิงที่เหมาะสมในเรื่องเพศและการมีไว้สังคมไทยในอดีtreื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต การสังสotonและการเรียนรู้เรื่องเพศมักแฝงเร้นอยู่ในชีวิตประจำวัน ควบจูการนำเข้าวิถีคิดจากตะวันตก เรื่องเพศจึงถูกทำให้เป็นเรื่องที่ต้องอยู่ในกรอบและมีการควบคุมมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการให้คุณค่าเพื่อกลุ่มเกล้าผู้คนและสังคม สร้างวัฒนธรรมที่ยึดโยงเข้ากับข้อจำกัดทางจริยธรรมและความดีงาม เช่น การปลูกฝังค่านิยม การรักงานลส่งงานด้วย ความสัมพันธ์แบบคู่ครองข้ามที่อยู่ในกรอบของการแต่งงาน หรือสถาบันครอบครัวที่มีการสมรสและคู่ความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นกรอบความคิดที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในสังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำอยู่มาก โดยเฉพาะมิติของความเป็นชายและความเป็นหญิง

เมื่อประเทศไทยเริ่มปรับตัวเข้าสู่กระแสความคิดเรื่องการทำให้ทันสมัย (Modernization) และการพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Country) นโยบายการพัฒนาส่วนใหญ่ มุ่งสร้างความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ตามแนวคิด

¹ ธเนศ วงศ์ยานนาวา. "เพศ: จากธรรมชาติสู่จริยธรรมจนถึงสุนทรียะ". มติชนสุดสัปดาห์. 27.1409(2550): 57.

ที่ได้รับอิทธิพลมาจากการประเทคโนโลยีที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ด้วยเหตุดังนี้ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ สำหรับในภาคเกษตรกรรมส่งผลให้มีการผนวกรวมการกระจายผลผลิตและการแลกเปลี่ยน เช้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยมโลก มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยทำให้เกษตรกรเปลี่ยนแปลงการผลิต จากการผลิตเพื่อยังชีพไปสู่การผลิตเพื่อขาย ส่วนในภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา แต่ก็ต้องเผชิญกับปัญหาและข้อจำกัดหลายประการด้วยเหตุที่ต้องพึ่งพาต่างประเทศสูงทั้งในด้านวัสดุดิบ เทคโนโลยี กระบวนการจัดการฯลฯ กอปรกับธุรกิจอุดหนากรุ่ม ในช่วงแรกๆ กระจุกตัวอยู่เฉพาะในเขตเมืองหลวงและเมืองใหญ่ๆ ไม่กี่แห่งส่งผลให้มีการพยุงแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง² อันเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตครั้งใหญ่ในสังคมไทย รวมไปถึงวิถีชีวิตทางเพศด้วย เช่น ผู้คนในสังคมเมืองถูกแวดล้อมด้วยสถานบริการทางเพศและแหล่งบันเทิงเริงรมย์ทางโลกริมที่หลากหลาย ปัจจุบันคุณภาพสามารถแสดงออกและเข้าถึงเรื่องเพศได้อย่างเปิดเผยและกว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ชายดูเหมือนว่าสังคมจะเปิดเสรีภาพให้ก่อต่างไว้ชิดจำกัด³ ยิ่งเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยสังคมความเวียดนาม ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นแหล่งเสนอความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจให้แก่เหล่าทหารโดยเฉพาะการบริการทางเพศ กล่าวกันว่าธุรกิจทางเพศกลายเป็นอุดหนากรุ่มที่มีข่ายการดำเนินงานอย่างกว้างขวางครอบคลุมจำนวนเงินทุนหมุนเวียนขนาดใหญ่และเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนหลายฝ่าย ทั้งยังสามารถนำรายได้มาสู่ประเทศไทยเป็นจำนวนมากไม่น้อย⁴ หากพิจารณา ชลบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับความนิยมมากจากกองกำลังทหารสหรัฐอเมริกาในการเดินทางเข้ามาพักผ่อนและท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเขตเมืองพัทยาและบางแสน ส่งผลให้จังหวัดชลบุรีมีพัฒนาการความเป็นเมืองขยายตัวและเติบโตขึ้นตามลำดับแม้ภายในลังประเทศไทยจะได้ถอนกำลังทหารออกไปแล้วก็ตาม

² วีรนาดา กาญจนอักษร. หญิงชายนักการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. 2542. หน้า 39-40.

³ นิติ อุยิวงศ์วีร์. เพศศึกษา. มติชน. 2 สิงหาคม 2547. หน้า 6.

⁴ วีรนาดา กาญจนอักษร. ล.ด. หน้า 42-43.

ธุรกิจบริการและความบันเทิงเริงรมย์รูปแบบต่างๆ ยังคงสืบเนื่องต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริการทางเพศ นอกจากจะสามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากแล้ว ยังมีส่วนหล่อหลอมวิถีปฏิบัติทางเพศ ของคนไทยบางกลุ่ม ให้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมโดยการวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

- เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาระการทำให้ทันสมัยที่มีต่อวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี
- เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี
- เพื่อร่วบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ สำหรับใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำความเข้าใจสังคมไทยในมิติทางเพศให้กว้างขวางและหลากหลายมากยิ่ง

วิธีการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสาขาวิชาการ โดยการวิเคราะห์เชื่อมโยงและตีความข้อมูลทั้งจากปรากฏการณ์ที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ก่อนที่จะนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการพronnavaวิเคราะห์

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้านี้ ไม่มุ่งเน้นรายงานผลเชิงสถิติเพื่อยืนยันหรือบ่งชี้เรื่องราวทางเพศอย่างแน่นอนด้วยตัว แต่มีความพยายามที่จะทำความเข้าใจวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองที่ได้รับอิทธิพลจากกระแสความคิดเรื่องการทำให้ทันสมัย ตลอดจนการเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย ของทหารอเมริกันในสมัยสงครามเวียดนาม โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงและตีความ

ข้อมูลอย่างบูรณาการ เพื่อตอบสนองประสังค์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ ดังผลสรุปเป็นดังนี้

1. อิทธิพลของภาระการทำให้ทันสมัยที่มีต่อวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี

กว่าห้าทศวรรษที่ผ่านมา นับตั้งแต่ พ.ศ. 2500 จังหวัดชลบุรี ได้รับการกล่าวถึงในฐานะจังหวัดที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วของความเป็นเมืองและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลหลายคล้ายสมัยสนับสนุนและผลักดันให้จังหวัดชลบุรีได้รับการลงทุนเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการสาธารณูปโภคอย่างกว้างขวาง ภายใต้กรอบนโยบายที่มาจากกระแสความคิดเรื่องการทำให้ทันสมัย ซึ่งมีผลทำให้วัฒนธรรมเจนตราเข้ามายึดบ탕เหนือชีวิตของผู้คนในสังคมมากขึ้น การดำเนินชีวิตจึงต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการจ่ายโดยใช้เงินเป็นปัจจัยหลัก ด้วยเหตุดังนี้ อิทธิบัตรโภค นิยมและวัฒนธรรมจึงเข้ามาเป็นตัวกระตุ้น ก่อให้เกิดความต้องการที่สูงขึ้น ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเพื่อสนองตอบต่อร่างกายหรือจิตใจก็ตาม จากกล่าวได้ว่า ทัศนคติเช่นนี้ยึดบ탕สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางเพศ โดยเฉพาะในมิติของวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความคิด ความเชื่อ และค่านิยม ตลอดจนส่งผลต่อการขยายตัวของธุรกิจทางเพศและการค้าประเวณี หากพิจารณา ในช่วงทศวรรษของสิบคริสต์ศตวรรษที่สุด ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศ ซึ่งต่อมากลายเป็นที่รู้จักในฐานะ 'สวรรค์ชั้นเดียว' หรือ 'สวรรค์สวัสดิ์' ที่หมายถึงการดื่มเหล้าเล้านารีของเหล่าหราเมริคันและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ก่อนที่จะขยายวงกว้างมาสู่ 'ชายนักเที่ยว' ชาวไทยด้วย โดยเฉพาะเมืองพัทยา ถือได้ว่ามีความเปลี่ยนแปลงสูง กล่าวคือ จากชุมชนชาวประมงเล็กๆ ริมอ่าวพัทยา ปรับโฉมมาเป็นเมืองท่องเที่ยวอันรุ่งเรือง เว็บไซต์อันสงบรื่น ถูกพัฒนาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่งผลให้ร้านค้า ร้านอาหาร บาร์ และโรงแรม

ขยายตัวเติบโตอย่างรวดเร็ว หากพิจารณาจะพบว่าผลพวงอีกประการหนึ่งของการเจริญเติบโตทางด้านธุรกิจท่องเที่ยวและบริการ หลังจากการถอนฐานทัพของทหารสหสύอเมริกาออกไปจากประเทศไทย คือ รัฐบาลไทยได้มีการจัดทำแผนการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ทั้งในรูปของแผนแม่บทและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่ สืบเนื่องต่อมาจนถึงนโยบายการเปลี่ยนผ่านมาให้เป็นสนมการค้า สองผลให้การแข่งขันในเชิงธุรกิจท่องเที่ยวและบริการมีการลงทุนเพิ่มมากขึ้น กิจการโรงแรม รีสอร์ฟ และสถานบันเทิงเริ่มมีรายได้ต่างปรับตัวเพื่อรับรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริษัทท่องเที่ยวส่วนหนึ่งได้จัด 'บริการพิเศษ' ที่มุ่งสนองความต้องการทางเพศให้แก่ลูกค้า ต่อมาการท่องเที่ยวประเภทนี้จึงกลายเป็นจุดขายสำคัญและเติบโตมากขึ้นด้วย

หากพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผนวกกับการจัดแบ่งประเภทของธุรกิจบริการทางเพศ ตามที่กระทรวงสาธารณสุขได้จัดจำแนกไว้ สะท้อนให้เห็นได้ว่าเพศพัฒนิชย์ที่ปรากฏในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี มีรูปแบบที่หลากหลาย สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1. สถานบริการทางเพศแบบเปิดเผยหรือแบบเสนอขายบริการทางเพศโดยเฉพาะ และ 2. สถานบริการทางเพศแบบปิดหรือแบบเสนอขายบริการทางเพศขอบแฝง เช่น ร้านอาหารหรือสวนอาหาร บาร์ และในที่คลับ คือ เทเลเลานจ์ นวดแผนไทยหรือนวดแผนโบราณ อาบอบนวด กาแฟ คาเฟ่ คาราโอเกะ โรงแรม เมมเบอร์คลับ สปา ชาวน่า และสถานออกกำลังกาย เป็นต้น สองผลให้การเข้าถึงสถานบริการธุรกิจทางเพศเป็นไปอย่างง่ายดายและหลากหลายขึ้น

เมื่อเรื่องเพศถูกทำให้เป็นเรื่องของการบริโภคภายในตัว ความทันสมัยและความเจริญ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งสามารถรับหรือสนับสนุน จินตนาการทางเพศได้อย่างมีอิสระ ในขณะที่สังคมอยู่ในยุคของการทำให้ทุกสิ่งกลายเป็นสนิค้า ดังนั้นจึงมีสินค้าหมายที่ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตาม ในระบบการบริโภคนิยม ผู้บริโภcmีเสรีภาพในการเลือกบริโภคสินค้าใดๆ ก็ได้ ตามความพึงพอใจและกำลังซื้อของตนเอง นอกจากนี้ ในสังคมทุนนิยมที่เติมเปี่ยมไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศและสื่อ

เพื่อความบันเทิงเริงรรมย์ทางเพศ สามารถหาได้โดยง่ายและรวดเร็ว โดยเฉพาะการสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพียงแค่ “คลิก” ก็สามารถเสพสือเหล่านี้ได้ กล่าวได้ว่า “โลกไซเบอร์” มีส่วนสำคัญในการให้ความรู้ ความบันเทิง และประสบการณ์ทางเพศที่ทรงอิทธิพลในสังคมปัจจุบัน มากประเภทหนึ่ง สื้อทุกประเภทมีบทบาทสำคัญต่อการหล่อหลอมพฤติกรรมทางเพศของคนในสังคมให้เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่างๆ ภายใต้ บริบทของความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความทันสมัยของ บ้านเมือง ทั้งนี้โดยมีสื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดและเชื่อมโยงข้อมูล สำหรับ สื่อที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนการแสดงออกทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี ได้แก่ หนังสือโป๊หรือหนังสือสังวาส หนังโป๊หรือภาพยนตร์โป๊ อินเทอร์เน็ต รวมไปถึง วิทยุโทรศัพท์ศัพท์ชื่อถือได้ว่าเป็นสื่อนิยมที่สามารถเข้าถึงผู้ชมได้อย่างหลากหลาย กว้างขวาง และรวดเร็ว

กล่าวสำหรับในทศวรรษที่สังคมเมืองจังหวัดชลบุรี แม้สังคมจะได้รับพัฒนาและมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่อิทธิพลของบรรหัตฐานทางเพศที่สั่งสมและถ่ายทอดต่อๆ กันมาอย่างยาวนาน ยังคงมีผล ครอบงำปัจเจกบุคคล มีให้รอดพ้นไปจากการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งมีกรอบกำหนดพื้นที่ทางในภูมิภาคและภูมิภาคต่างๆ ที่จำกัดความอิสระของบุคคล อย่างชัดเจน ในประเด็นนี้ควรวิเคราะห์ว่าจะมีความขัดแย้งกันอยู่มากระหว่าง อำนาจในตนของปัจเจกบุคคลกับอำนาจครอบงำทางสังคม หรือขั้นธรรมเนียม ประเพณีและวิธีคิดดั้งเดิม กับกระแสการเจริญเติบโตของสังคมในบริบทของ ความเป็นเมืองและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตาม ปฏิบัติการที่เป็นกระเส Sachs ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างไปจากสังคมอื่นมากนัก กล่าวคือ เรื่องเพศยังคงถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ควรปกปิดความคุ้ม ผู้ชายมีอำนาจ นำมากกว่าผู้หญิง และเพศหญิงควรจะได้รับความสนใจในการควบคุมดูแล มากกว่าผู้ชาย เป็นต้น อีกทั้งครอบความคิดและแนวทางในการปฏิบัติที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศระหว่างชายหญิงมีความเหลื่อมล้ำกัน เช่น ผู้ชาย

ไม่ต้องเก็บงำความรู้สึกทางเพศ การสะสมประสบการณ์ทางเพศก่อน การแต่งงานสามารถกระทำได้ และยิ่งมีประสบการณ์มากเท่าไหร่จะได้รับความนิยมยกย่องมากขึ้นด้วย ในทางตรงกันข้ามผู้หญิงกลับถูกควบคุม เรื่องเพศอย่างเข้มงวดกว่าผู้ชาย แม้ในปัจจุบันสังคมจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ภายใต้อิทธิพลของความทันสมัยและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สองผล ให้ชายหนุ่มหญิงสาวไทยในปัจจุบัน มองเรื่องเพศอย่างเปิดกว้างมากขึ้น เช่น มองว่าความสัมพันธ์ทางเพศในครรภ์แม้จะยังไม่ได้แต่งงานหรือสมรสกันอย่าง เป็นทางการถือว่าเป็นเรื่องธรรมชาติ กล้าที่จะแสดงออกถึงความรักความพ่อใจ ในเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนพูดคุยเรื่องเพศอย่างเปิดเผยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางเพศนี้ ทัศนคติและค่านิยม เรื่องเพศแบบดั้งเดิม ยังคงมีอิทธิพลต่อวิธีคิดของหนุ่มสาวหรือวัยรุ่นไทย ในสังคมเมืองชนบทอยู่ไม่น้อย แต่ถึงกระนั้น ความทันสมัยและความเจริญ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้มีบทบาทลดลงความเข้มแข็งของเพศวิถีกระแทก หลักหรือกรอบศาสนาฯลฯ ไปได้มากด้วยเช่นกัน กล่าวคือ เกิดสภาวะการณ์ ‘ปลดปล่อยความเชื่อจากเพศวิถีกราชศาสนา’ ความรู้และข้อมูลเรื่องเพศเป็น ความรู้ชุดใหม่ การส่งผ่านหรือการเผยแพร่ความรู้และข้อมูลนั้นๆ กระทำการด้วย วิธีใหม่ๆ สองผลให้ทัศนคติที่มีต่อเรื่องเพศเปลี่ยนแปลงไป เช่น เรื่องเพศเป็น เรื่องดี สวยงาม รื่นรมย์ ควรใส่ใจ และสามารถหาความสุขจากการได้ ประกอบกับผู้อื่นต่างๆ ได้สร้างการรับรู้ใหม่เกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง เสน่ห์อันเย้ายวนด้านร่างกาย มิใช่เพียงหน้าอกหรือต้นขาอีกด้อไป ทั่วทั้งองุ่น ของร่างกาย รวมไปถึงกิริยาท่าทาง เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ล้วนเป็นสิ่งเสริม และปูทางด้านเจตจำนงและความนุ่มนวลทางเพศได้

นอกจากนี้เรื่องเพศมิได้เป็นเฉพาะเรื่องที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและสุนทรียะ ที่สามารถเปลี่ยนแปลง และเลื่อนไหลได้ภายในตัวร่างกายได้ปรับบททางสังคม ด้วยเหตุดังนี้ การกิจหรือวิถีปฏิบัติ ทางเพศเพื่อสุนทรียะจึงมีการปรับเปลี่ยนและคิดค้นอุปกรณ์สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบกิจให้ตอบสนองต่อความต้องการในเชิง นุ่มนวลที่แตกต่างหลากหลายอุปกรณ์ไปตามแต่ความพึงพอใจของแต่ละบุคคล

ดังนั้น จึงไม่แปลกอันใดที่จะพบว่า ในบริบทสังคมเมืองชนบุรีมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการนำสุดokuปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ มาเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติการทางเพศเพื่อเพิ่มความสนุกสนานหรือสุนทรียะในเชิงการอารมณ์ให้หุ่นหรูหรือรูปจำลองมากยิ่งขึ้น เช่น ถุงยางอนามัยชนิดพิเศษที่สามารถสร้างความแปลกใหม่ในขณะมีเพศสัมพันธ์ ยาและสารเคมีกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ เสื้อผ้าที่สวมใส่แล้วยิ่งหวานให้เกิดอารมณ์ทางเพศ รวมไปถึงอุปกรณ์หรือของเล่นทางเพศต่างๆ เช่น ตุ๊กตาถาย ไช่สัน อวัยวะเพศเทียม กระป๋องสำเร็จรูป ความโคตร ฯลฯ แต่การใช้อุปกรณ์หรือของเล่นทางเพศนี้ยังคงจำกัดอยู่ในวงแคบ เป็นเพียงรสนิยมเฉพาะกลุ่ม

เป็นที่น่าสังเกตว่า วัฒนธรรมทางเพศในสังคมไทย นับตั้งแต่ พศวรรษที่ 2500 เป็นต้นมา มีพลวัตปรับเปลี่ยนโดยผสมกลืนกับวัฒนธรรมตะวันตก ภายใต้กระแสโลกภัยตันมากขึ้น ทั้งนี้โดยมีปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันสำคัญ คือ

1. อิทธิพลของทุนนิยมต่างประเทศและการทำให้ทันสมัยในสังคมไทย
2. อิทธิพลของหน้าอเมริกันในสังคมไทยสมัยส่งความเวียดนาม และ
3. อิทธิพลจากการปรับตัวของชนชั้นนำในสังคมไทยหลังการทำให้ทันสมัย

2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาด้านครัวเรือน ซึ่งให้เห็นว่าในบริบทสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี มีความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติทางเพศที่หลากหลาย สำหรับประเด็นบทบาทประจำเพศของผู้ชายหรือ 'ความเป็นชาย' นั้น มีความเชื่อมโยงกับเพศสรีระ ซึ่งส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญที่ความเข้มแข็งของร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับบุคลิกและลักษณะนิสัย เช่น ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ และการทรงไว้ซึ่งอำนาจ โดยเฉพาะอำนาจที่เหนือกว่าผู้หญิง เป็นต้น จากโครงสร้างทางสังคมที่เน้นความเป็นใหญ่ของผู้ชายนี้เอง ส่งผลให้บทบาทเพศที่เกี่ยวกับเพศสรีระและปฏิบัติการทางเพศของผู้ชายดูคล้ายจะเปิดกว้างหรือเอื้อโอกาสให้ผู้ชายสามารถกระทำการทางเพศในบางมิติได้มากกว่าผู้หญิง เช่น ผู้ชายสามารถเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์การมีเพศ

สัมพันธ์ได้ ผู้ชายสามารถมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสได้โดยที่สังคมดำเนินติดต่ออย่างกว่าผู้หญิง

ส่วนประเด็นรูปแบบความสัมพันธ์นั้น แนวคิดที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในสังคมเมืองชลบุรี คือ แนวคิดคู่ความสัมพันธ์แบบ ‘ผัวเดียว เมียเดียว’ หรือแบบ ‘ชายหนึ่งหญิงหนึ่ง’ ที่จะต้องแต่งงานกันอย่างถูกต้องและเปิดเผยแต่อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ภายนอกได้การแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียวนี้ ก็มิได้ถูกยกถืออย่างเข้มงวด เพราะในความเป็นจริงแล้วคู่ความสัมพันธ์จำนวนมากก็มิได้แต่งงานกันอย่างถูกต้องและเปิดเผย อีกทั้งผู้ชายที่แต่งงานแล้วจำนวนหนึ่งยังมีความสัมพันธ์ทางเพศเชิงซ้อนหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับหญิงอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสของตนด้วย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในบริบทสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี คนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องพรหมจารีลดน้อยลงมาก หากพิจารณาจากทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น บางคนมีความเห็นว่า พรหมจารีไม่มีความจำเป็นต่อการเลือกผู้ที่จะมาเป็นคู่รักหรือคู่ครองของตน ทั้งนี้โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป การใช้ชีวิตจึงย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ดังนั้น สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน อาจไม่เอื้อให้ผู้หญิงสามารถรักษาพรหมจารีໄว้ได้ เช่น ผู้หญิงบางคนต้องแยกตัวออกจากครอบครัวเพื่อหาเลี้ยงตัวเองและใช้ชีวิตอย่างมีอิสระทำให้มีโอกาสพบหาผู้ชายได้มากขึ้น การแต่งกายที่เปิดเผยเนื้อตื้อตัว การทำรากลา้งคืน การแสดงความรักอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ รวมไปถึงการอยู่ก่อนแต่ง ฯลฯ เหล่านี้ล้วนส่งผลให้ค่านิยมและบรรทัดฐาน ‘การรักนวลลงวนตัว’ ของคนรุ่นใหม่เป็นที่นิยมเหมือนในอดีต ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนรุ่นใหม่บางคนจะมองว่าการมีเพศสัมพันธ์นั้นสามารถกระทำได้นอกเหนือการแต่งงานหรือการสมรส ทั้งยังอาจไม่จำเป็นต้องดังอยู่บนพื้นฐานของความรักเสมอไป อย่างไรก็ตาม ในด้านบุคลิกลักษณะและนิสัยของผู้หญิงที่ผู้ชายต้องการ กรณีที่จะเลือกมาเป็นคนรักหรือคู่ครอง พบร้า ผู้ชายส่วนใหญ่尼ยมเลือกผู้หญิงที่เรียบง่ายปรารક พูดจาไฟแรงอ่อนหวานไม่รุ้งจื๊บ สามารถดูผลงานบ้านงานเรือนบุตร และสามีได้

สำหรับค่านิยมที่เกี่ยวกับลักษณะรูปร่างหน้าตาของผู้หญิงที่สามารถกระดุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศของผู้ชายได้นั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบร่วมกับผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่มีผิวสีขาว ในที่นี้หมายรวมถึงผิวสีเหลืองน้ำเงิน ลักษณะรูปร่างสัดส่วนนั้นมักจะใช้คำว่า 'ขาวอิ้ม' และ 'เข็คชี' เป็นคำบ่งชี้สำคัญที่จะกล่าวถึงลักษณะรูปร่างของผู้หญิงที่ชื่นชอบ ในด้านรายละเอียดของความสวยงามนั้น มักจะให้ความสำคัญเฉพาะบางจุดที่โดยเด่นเหนือคนทั่วไป เช่น ตามคิวเต้ม ผอมยาว หน้าอกใหญ่ และสะโพกใหญ่ เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นรูปลักษณะของผู้หญิงที่ฝรั่งกลิ่กอยู่ในจิตใจของผู้ชายไทยจำนวนมาก จนกลายเป็นค่านิยมที่สืบทอดต่อๆ กันมา ดังปรากฏถ้อยคำที่มักกล่าวกันโดยทั่วไปว่า 'ขาว สวาย หมาย อิ้ม' ส่วนปัจจัยที่ทำให้ผู้ชายเกิดความต้องการทางเพศหรือเกิดความกำหนดได้มากเมื่อได้รับการกระตุ้น คือ การสัมผัส กล่าวคือ การได้สัมผัสแตะเนื้อต้องตัวผู้หญิงจะช่วยปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศของผู้ชายให้ตื่นตัวได้อย่างรวดเร็ว ส่วนอวัยวะรับสัมผัสดของผู้หญิงที่ไวต่อการถูกกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศมากที่สุด ผู้ชายส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อวัยวะเพศ วิมฟีปาก และหน้าอกของผู้หญิงโดยเฉพาะยอดอกเป็นส่วนที่ไวต่อการรับรู้สึกมากที่สุด เมื่อได้รับการกระตุ้นเร้า ในขณะเดียวกันอวัยวะของผู้ชายที่ไวต่อการถูกกระตุ้นเร้ามากที่สุด ได้แก่ อวัยวะเพศและยอดอก ในด้านลักษณะสัณฐานของหน้าอกและอวัยวะเพศที่ปราวนตามแนวคิดเชิงสรีระเพศสนั่น ส่วนใหญ่มักกล่าวถึงหน้าอกและอวัยวะเพศของผู้หญิงไว้ว่า หน้าอกหรือนมนั้นต้องใหญ่ เต่งตึง ยอดอกต้องเป็นสีชมพู ส่วนอวัยวะเพศต้องใหญ่ ในหนาแน่น กระชับเต่งตึง แคมทั้งสองข้างต้องปิดสนิทไม่หยอดน้ำหรือขี้วาย มีขีปนกลุ่มบางๆ ไม่ดกหรือกรามาก ที่สำคัญต้องสะอาดไม่มีกลิ่น ทั้งนี้ เพราะผู้ชายส่วนหนึ่งมองว่าลักษณะของหน้าอกและอวัยวะเพศมีส่วนสำคัญต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่จะทำให้เกิดความสุขหรือความทุกข์ทางเพศที่แตกต่างกันได้ในส่วนของอวัยวะเพศชาย พบว่า ทั้งผู้ชายและผู้หญิงให้ความสำคัญที่ขนาดของอวัยวะ แต่ไม่ได้หมายความว่าจะต้องเป็นอวัยวะเพศที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น หากแต่หมายความถึงขนาดของอวัยวะเพศที่เหมาะสมสมกันระหว่างคู่ความสัมพันธ์ด้วย ส่วนในเรื่องการให้ถุงยางอนามัยของผู้ชายในขณะมีเพศสัมพันธ์นั้น

ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการใช้ถุงยางอนามัยว่า เพื่อต้องการลดความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าเพื่อการคุณกำเนิด อีกทั้งบางคนยังมีทัศนคติที่เป็นลบต่อการใช้ถุงยางอนามัยด้วยว่า การมีเพศสัมพันธ์โดยสมถูกยางอนามัยทำให้ได้รับความสูญเสียกว่าการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่สวมถุงยางอนามัย

เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติในการมีเพศสัมพันธ์ เรื่องความถี่ ช่วงเวลา และสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์ ตลอดจนลีลาท่าทางที่ใช้ในการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ ประมาณ เดือนละ 10-15 ครั้ง และใช้เวลาในการมีเพศสัมพันธ์แต่ละครั้งประมาณ 20 นาที ส่วนช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ เวลากลางคืน สำหรับสถานที่นั้น เห็นว่าควรเป็นห้องที่มีดิจิตลับตาคน ไม่ควรใช้พื้นที่สาธารณะหรือที่โล่งแจ้งในการมีเพศสัมพันธ์ ด้านลีลาท่าทางที่ใช้ในการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดใช้ท่าทางในการมีเพศสัมพันธ์ที่หลอกลวง เช่น ท่าชายอยู่บนหญิงหรือท่ามีชั้นนารี ท่าหญิงอยู่บนชาย ท่าชายเข้าทางข้างหลังหญิง ทั้งนี้ผู้ชายส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าการมีเพศสัมพันธ์หลอยๆ ทำทำให้เกิดความดื้นด้น และช่วยเพิ่มอรรถรสในการมีเพศสัมพันธ์ ไม่จำเจน่าเบื่อ อีกทั้งยังแสดงถึงความเป็นผู้ชายที่เก่งกาจและเชี่ยวชาญในเรื่องเพศด้วย อย่างไรก็ตาม ท่าทางหรือลีลาที่ใช้บ่อยที่สุดในการมีเพศสัมพันธ์ คือ ท่าชายอยู่บนหญิง ส่วนท่าที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิงชอบมากที่สุดคือท่าหญิงอยู่บนชายแล้วนั่งยกขยับจนผู้ชายตึงๆ ดูสุดยอด ส่วนทำการร่วมเพศทางเวจมรรค หรือทางทวารหนัก หรือการเข้าทางประตูหลังนั้น ทั้งหมดตอบว่าไม่เคยทำ โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปกประนารังเกียจ แต่ส่วนใหญ่มีท่าที่เปิดกว้างและยอมรับได้หากเป็นชนิดส่วนตัวของผู้อื่น สำหรับการสำเร็จความใคร่ด้วยปาก ผู้ชายและผู้หญิงจำนวนหนึ่งเปิดเผยว่า尼ยมการกระทำดังกล่าว ทั้งยังยอมรับด้วยว่าลีลาท่าทางต่างๆ ที่ใช้ในการมีเพศสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่เลียนแบบมาจากดาราหนังโป๊

อย่างไรก็ตาม แม้พฤติกรรมทางเพศของคนในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี ทั้งในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองแสนสุข และเมืองพัทยาจะมีความเลื่อนไหล เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม แต่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์

หรืออุปแบบบริการร่วมเพศที่แปลงแยกแตกต่างออกไปนั้น ก็มิได้รับการยอมรับในสังคมวงกว้าง หรือเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายรวดเร็วแต่อย่างใด เช่น การมีเพศสัมพันธ์นุ่มนิ่วหรือสวิงกิ้งการมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่มีผู้อื่นดูอยู่หรือการคู่ผู้อื่น มีเพศสัมพันธ์กัน การใช้ยาหื่นหรือสารกระตุ้นในการมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะพฤติกรรมดังกล่าว�ั้น ถูกมองว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ สะปรก ไม่ปลดภัย และเสียงต่อการเกิดโรคคร้ายได้ ส่วนประเด็น การสำเร็จความใคร่ ด้วยตนเอง หรือ 'การช่วยตัวเอง' นั้น พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเห็นว่าเป็นเรื่องปกติตามธรรมชาติที่ทุกคนสามารถกระทำได้ ไม่ใช่เรื่องน่าอายหรือผิดบาปแต่ประการใด ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำให้ผู้หญิงถึงจุดสุดยอดนั้น พบร่วมกันว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ชายพึงกระทำให้ผู้หญิงถึงจุดสุดยอดด้วย ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เข้าใจว่าผู้หญิงที่ถึงจุดสุดยอดนั้นจะมีอาการดังนี้ คือ ร้องครวญคราง กล้ามเนื้อเกร็งกระดูกเป็นระยะๆ ก่อนที่จะมีน้ำเหนียวๆ ไหลออกมาจากช่องคลอด เป็นต้น สำหรับการให้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่ง มองว่าการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับหญิงในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ถูกเน้นการปลดปล่อยอารมณ์และความต้องการทางเพศมากกว่าเพื่อจุดมุ่งหมายในมิติอื่นๆ เช่น เพื่อการสืบทอด เผ่าพันธุ์มุ่งฉุย เพื่อช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักให้แนบแน่นมากขึ้น เป็นต้น สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี โดยมองผ่านประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล สะท้อนให้เห็นว่า การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้ชายนั้น อยู่ในช่วงวัยรุ่นอายุระหว่าง 16-19 ปี และส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับแฟนหรือคนรัก

หากที่กล่าวมาทั้งหมด สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทย ในบริบทสังคมเมือง จังหวัดชลบุรี มีลักษณะเป็นผลลัพธ์ที่มีความแตกต่าง หลากหลายและเลื่อน伊拉 อย่างไรก็ตาม ครอบความคิดและแนวทางในการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ยังคงมีความเหลือมหันกันอยู่ระหว่างผู้ชายและผู้หญิง แม้จะกระแสแนวคิดเรื่องชายเป็นใหญ่จะลดลงจำนวนในหลายมิติ อย่างไรก็ตาม ความทันสมัยและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ประกอบกับความเดินทางเศรษฐกิจของชุมชนเมืองชลบุรี มีส่วนสร้างกระแสเพื่อที่ต้องต่างจากชนบธรรมเนียมและอารีตเดิม จิตนาการทางเพศของทั้งผู้ชายและผู้หญิงในบริบทสังคมเมืองค่อนข้างมีอิสระมากกว่าในอดีต หนุ่มสาวในปัจจุบัน กล้าที่จะแสดงความรัก ความพึงพอใจ และพฤติกรรมทางเพศที่ดูน่าชื่นชอบหรือประณานได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น ทักษะความรู้เรื่องสุขภาวะทางเพศและเพศพิศวกรรมสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ง่ายดาย และรวดเร็ว โดยผ่านสื่อสื่อสื่อแบบต่างๆ อย่างไรก็ตามเรื่องเพศภายใต้ชุดความรู้ ในบริบทสังคมเมืองนี้ ยังคงถูกจับตามองหรือไม่สามารถหลีกฟันไปจากพลังอำนาจของกระแสสังคมแนวอารีที่ให้คุณค่าเรื่องเพศในมิติความชอบธรรม ความดึงดูด และความถูกต้องได้

อภิรายผลและข้อเสนอแนะการศึกษาต้นคว้า

อภิรายผล

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์ประกอบสร้างและให้ความหมายร่วมกัน อย่างสัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งมีทั้งสิ่งที่เป็นวัตถุสามารถจับต้องได้และสิ่งที่เป็นนามธรรม ตัวอย่างเช่นการตีความทำความเข้าใจ เช่น ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และค่านิยม วัฒนธรรมสามารถเรียนรู้ ถ่ายทอดหรือเปลี่ยนแปลงได้ ฉีกทั้งยังอาจกล่าวหมายความเป็นมาตรฐานของสังคมที่มีอิทธิพลต่อการกำหนด ครรลองของชีวิตด้วย ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า วัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนความต้องการในด้านต่างๆ เพื่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ ทั้งยังเป็นกรอบ เกณฑ์ แห่งวิถีปฏิบัติและการจัดระเบียบของผู้คนในสังคมให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและเป็นปกติสุข เป็นที่น่าสังเกตว่า บทบาทของวัฒนธรรมและการเรียนรู้มีส่วนที่ช่วยก่อรูปของพุทธิกรรม และทัศนคติทางเพศซึ่งได้ แต่ถึงกระนั้นวัฒนธรรมก็สามารถเป็นได้ทั้งด้วยเสริม และตัวยับยั้งการแสดงออกทางเพศ แม้ว่าวัฒนธรรมจะถูกเชื่อว่าเป็นตัวสร้าง รูปแบบการแสดงออกทางเพศและขนบธรรมเนียมทางเพศก็ตาม กล่าวได้ว่า ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติทางเพศของบุคคล เป็นผลผลิตทางสังคม

เข่นเดียวกับความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติในมิติอื่นๆ ทั้งนี้โดยจะแฟงอยู่ใน วัฒนธรรมชนบทรวมเนียม หรือประเพณีต่างๆ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องทางเพศ แม้ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่บังจากบุคคลสามารถคิดและแสดงออก ได้อย่างมีส่วน แต่ในความเป็นจริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น ทั้งนี้ เพราะเรื่องทาง เพศเป็นเรื่องที่แฟงอยู่ในเก็บทุกหนทุกแห่ง ไม่จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะพื้นที่ บุคคล อีกทั้งยังมีความเลื่อนไหล เปลี่ยนแปลง ไปตามกราะและสังคมที่ไม่หยุดนิ่ง ด้วยเช่นกัน เป็นที่น่าสังเกตว่า วัฒนธรรมทางเพศนั้นมักถูกคิดเชื่อมโยงเข้ากับ วิถีการดำรงชีวิต โดยสัมพันธ์กับมิติต่างๆ ดังต่อไปนี้ เช่น เนื้อตัวร่างกาย ตัวตน บทบาท คุณภาพสัมพันธ์ รสนิยม รวมไปถึงพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ หากพิจารณาสังคมไทยนั้นมีความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติทาง เพศภายใต้เพศสภาพที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่ผู้ชายมักจะมีอำนาจเหนือผู้หญิง ตามแนวคิด 'ชายเป็นใหญ่' ที่นัยว่ากล้าก็อยู่ในสังคมไทยมาเนินนานตั้งแต่ ยุคระบบศักดินาจนมาถึงยุคประชาธิปไตย ที่มุ่งเน้นความทันสมัยและ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอันใดที่สังคมไทย ในปัจจุบัน ซึ่งหมายรวมถึงสังคมเมืองจังหวัดชลบุรีด้วย จะยังคงหลงเหลือ ร่องรอยความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนวิถีปฏิบัติต่างๆ ตามแนวอารีต ประเพณีและสัมภพ ที่เน้นความเป็นอนุรักษ์นิยม แม้บริบททางสังคมจะ เปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคที่มีความเจริญก้าวหน้ามากแล้วก็ตาม เช่น ผู้หญิงที่ได้คือ ผู้หญิงรักและสงวนตัว ไม่ควรอย่างได้เครวุ้งเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ การแต่งงาน ต้องอยู่ภายใต้ระบบผัวเดียวเมียเดียว ชายชาติรือคือผู้ชายที่เข้มแข็งอดทน มีความสามารถในทางเพศ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เนื่อง เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่อง ที่มีความเลื่อนไหล เปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอภายในได้บริบทของสังคมและบุคคล มาก กับเรื่องเพศมิใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างกายภายนอก ให้ระบบชีวภาพไก่ตาม ธรรมชาติเท่านั้น หากแต่ยังสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นผลมาจากการ ประกอบสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม เรื่องเพศจึงมีความแตกต่างหลัก หลัก ลักษณะ ผลให้เกิดกระบวนการ 'ฝ่าระวัง' โดยรู้และสังคม เพื่อควบคุมเรื่อง เพศให้อยู่ในกรอบอารีตหรือกระแสสัมภพที่เน้นความถูกต้อง เหมาะสม และดีงาม ดังนั้น หากบุคคลใด 'คิดต่าง' ฝ่าฝืนธรรมเนียมปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็น

ในเรื่องของการแสดงอัตลักษณ์หรือเพศวิถี รัฐและสังคมอาจใช้คำจำกัดความ พิพากษา ตัดสิน และลงโทษ หรือแสดงอาการไม่ให้การยอมรับ ตีตราว่าเป็น ผู้ที่มีความมิคิดปกติ ไม่ควรเอาแบบอย่าง และอาจถูกเนียดขับให้ออกจากสังคมได้

หากพิจารณา พฤติกรรมทางเพศที่บุคคลแสดงออกนี้ บ้างสอดคล้อง เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม บ้างขัดแย้งไม่เป็นไปตามกรอบที่สังคม กำหนด กล่าวคือ มีพฤติกรรมที่ผิดไปจากการยอมรับของสังคมหรือเป็น พฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่ไม่ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลาย รูปแบบ โดยทั่วไปมักพบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ชาย สามารถแสดงออกถึงความสนใจและพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้อย่างมีธรรมากกว่า อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่แปลกแยก แตกต่างก็มิใช่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้ที่มีความมิคิดปกติทางเพศที่เป็นอันตรายต่อ ทั้งตนเองและผู้อื่นเสมอไป ยิ่งโดยเฉพาะในปัจจุบัน ปรากฏว่ามีกลุ่มที่มีความ หลากหลายทางเพศมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับในประเด็นเพศวิถี (Sexuality) ซึ่งเป็นการสร้างขึ้นภายใต้ความ สัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมนั้น ดูเหมือนว่าจะละเอียดอ่อนและครุ่นคลุมเรื่องทางเพศไว้ได้อย่างหลาภหลาย อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาประเด็นเพศวิถีนี้ยังเป็น ประเด็นที่มีความเกี่ยวข้อง ทับซ้อนอยู่กับเรื่องเพศในมิติบทบาทเพศหรือเพศภาวะ (Gender) ด้วย โดยที่ เพศวิถีนั้นเกี่ยวข้องกับคนทุกเพศ ทั้งยังรวมความถึงสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ เนื้อตัวร่างกาย และปัญหาความรุนแรงทางเพศ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าเพศวิถี ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องส่วนตัวแต่ยังสัมพันธ์อย่างมีผลวัดกับระบบคุณค่าทาง วัฒนธรรมที่สถาบันทางสังคมต่างๆ กำหนดกรอบและกฎเกณฑ์ให้ยึดถือและ ปฏิบัติด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้จะหวัดชลบุรีจะได้รับการพัฒนาตามแนวคิดการ ทำให้ทันสมัยและความเป็นเมือง ที่มุ่งเน้นให้สังคมมีความเจริญก้าวหน้าทาง เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ตลอดจนวัฒนธรรมที่สามารถสร้างความสะทก สะทวยในชีวิตประจำวันให้แก่ผู้คนได้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็กลับให้เกิด ความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ระหว่างชนบทและเมือง ยิ่งเมื่อรัฐ

มุ่งพัฒนาเฉพาะเขตอุดสาหกรรมในเมือง โดยละเอียดเกษตรกรรมในชนบท ประกอบกับระบบนิเวศในชนบทถูกทำลายเป็นลำดับ เนื่องจากการนำทรัพยากรธรรมชาติไปป้อนโรงงานอุดสาหกรรมและชุมชนเมือง ความแห้งแล้งในชนบทจึงเพิ่มขึ้นคุณภาพน้ำกับความยากจนของเกษตรกรส่งผลให้แรงงานจากชนบทต้องย้ายถิ่นเข้าไปหาแสงสว่างหาอาชีพใหม่ในเมือง ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในชีวิตหลายประการ ซึ่งร้ายบางรายต้องประสบปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตจนยากที่จะหาทางออก อีกทั้งค่านิยมยุคใหม่ที่เห็นเงินเป็นพระเจ้า สนับสนุนให้มีการบริโภคอย่างไร้ขีดจำกัด ส่งผลให้แรงงานส่วนหนึ่งผันตัวเองไปสู่กระบวนการค้าประเวณ หรือธุรกิจที่เกี่ยวกับเรื่องเพศในมิติต่างๆ เมื่อจากได้ค่าตอบแทนสูง จังหวัดชลบุรีซึ่งมีชื่อเสียงเกี่ยวกับแหล่งบันเทิงเงิงรมย์หรือธุรกิจทางเพศอยู่แล้วนับตั้งแต่ในสมัยสองคราม เกิดนาม จึงยิ่งขยายตัวติดตามมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณและความหลากหลาย ที่สอนต่อคนต่อความต้องการของ 'นักเที่ยว' ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนั้น จังหวัดปัตตานีได้พยายามร่วมมือกับชุมชนชาวไทยในบริบทสังคมเมือง จังหวัดชลบุรี ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงและเลื่อนไ牝ทางวัฒนธรรมตามกระแสโลกกว้างทั่วโลก ที่เนื่องมาจากการพัฒนาซึ่งมุ่งเน้นความทันสมัย และความเป็นเมืองที่เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ประกอบกับสังคมไทยเป็นสังคม ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องเพศในลักษณะที่เป็นมาตรฐานเชิงขั้น ขั้นอาจเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญในการอบรมบ่มเพาะและตอกย้ำให้ผู้ชายไทยสมัยใหม่ ยึดมั่นในความทางเพศที่เลื่อนไ牝และอิสระ สามารถแสดงความสำราญเกี่ยวกับเรื่องเพศ สัมพันธ์ได้อย่างหลักหลาຍและเปิดเผยมากขึ้น เช่น การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนการสมรส การมีเพศสัมพันธ์นอกเหนือการสมรส การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน การมีเพศสัมพันธ์หมู่ การมีเพศสัมพันธ์ในขณะที่มีผู้อื่นดูอยู่หรือ การดูผู้อื่นมีเพศสัมพันธ์กัน การใช้ยาหรือสารกระตุ้นในการมีเพศสัมพันธ์ รวมไปถึงการใช้ถุงท่าทางการมีเพศสัมพันธ์ที่ซึ่งขับรับรู้มาจากสื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ทางเพศต่างๆ อาจส่งผลกระทบเป็นตัวเร่งให้เกิดค่านิยมการสำส่อนทางเพศที่แพร่หลาย กระจายกว้างมากขึ้นได้

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี มีความหลากหลายและเลื่อนไหล สามารถปรับปันเปลี่ยนแปลง และผนวกรวมกับวัฒนธรรมภายนอกที่มากับกระแสโลกการวิวัฒนาได้ อีกทั้งยังสามารถดึงดูดอ่อนน้อมถ่อมตนเข้ามายังตัวเอง ด้วยความมั่นใจที่เป็นแนวคิดกระแหนลักษ์ หรือกระแสอาร์ตได้ในหลายมิติ ส่งผลให้เกิดกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่มีความคิดความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติที่แตกต่างออกไปภายใต้วัฒนธรรมหลักที่ครอบงำ และขึ้นนำสังคมอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาประযุณ์สำคัญประการหนึ่งของวัฒนธรรมย่อยที่มีความแตกต่างในเรื่องเพศนี้ คือ ขยายเปิดมุมมองเรื่องเพศให้หลากหลายและกระตุนความสนใจของผู้คน ในสังคมให้หันมาอุทกคิดและเปิดกว้างต่อเรื่องเพศในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ที่มีความปิดบัง ซ่อนเร้น จนอาจก่อให้เกิดความไม่รู้หรือความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน อันจะบดบังเรื่องเพศที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อชีวิต และสังคมได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง “วัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในสังคมเมืองจังหวัดชลบุรี ช่วงปี พ.ศ. 2501-2552” นี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสาขาวิชาการ โดยการวิเคราะห์เชื่อมโยงและตีความข้อมูลทั้งจากปรากฏการณ์ที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ก่อนที่จะนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการพร้อมนวัตกรรมที่ซึ่งอาจไม่สามารถให้ภาพที่ชัดเจนหรือใช้เป็นหลักฐานยืนยันบ่งชี้ในเชิงสถิติได้ แต่เนื่อง เพราะผู้ศึกษาค้นคว้ามีกรอบความคิดที่ชัดเจนว่า เรื่องเพศในสังคมไทยเป็นเรื่องที่แฟ่เงื่อนอยู่ในชีวิตประจำวัน และเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตซึ่งมีความเลื่อนไหล หลากหลาย และเชื่อมโยงกับบริบทอื่นๆ จึงไม่เห็นความจำเป็นว่าจะต้องศึกษาเพื่อหาความแน่นอน ชัดเจน หรือลักษณะที่ตายตัวของเรื่องเพศในมิติต่างๆ ดังรายงานผลที่แสดงไว้แล้วนั้น อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเกิดประโยชน์และสามารถขยายผลไปสู่การทำความเข้าใจวัฒนธรรมทางเพศในสังคมไทยมากขึ้น ผู้ศึกษาค้นคว้า ขอเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ดังนี้

วิธีการศึกษาค้นคว้า គรุณีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางเพศโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหวิทยาการ ที่นำข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพมาประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างละเอียดมากขึ้น เพื่อทำความเข้าใจเรื่องเพศในมิติต่างๆ ให้กว้างขวาง หลากหลาย และลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาภายในได้บริบทพื้นที่และตัวอย่างประชากรที่จำกัด คือ ผู้ชายไทย ที่อาศัยอยู่สังคมเมือง จังหวัดชลบุรี อันได้แก่ เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองแสนสุข และเมืองพัทยา ดังนั้น เพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ควรจะทำการศึกษาเบรียบเทียบวัฒนธรรมทางเพศภายในได้บริบทพื้นที่และตัวอย่างประชากรอื่นๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางเพศในบริบทสังคมเมืองให้กว้างขวางและหลากหลายมากขึ้นด้วย

การนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ แม้การศึกษาค้นคว้านี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมทางเพศของผู้ชายไทยในบริบทสังคมเมือง จังหวัดชลบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหวิทยาการ ที่ไม่นเนนการรายงานผล เชิงสถิติเพื่อการยืนยันและบ่งชี้เรื่องรากฐานทางเพศอย่างแน่นอนตามตัวแตรต่อย่างไรก็ตาม รายงานผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้ นอกจจากจะใช้ข้อมูล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ส่วนหนึ่งเป็นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มประชากร ที่อยู่ในฐานะ 'คนใน' ซึ่งดาวงชีวิตอยู่ในบริบทสังคม เมืองชลบุรี ดังนั้น ผลการศึกษาค้นคว้านี้จึงสามารถช่วยทำให้เข้าใจความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติทางเพศที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางเพศที่ หลากหลายในสังคมเมืองชลบุรีได้ ดังนั้น หากนักบริหารงานภาครัฐหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย และการจัดการองค์ความรู้ หรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศในมิติวัฒนธรรม ภายใต้บริบทสังคม เมืองชลบุรี สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าหรือข้อมูลบางประการในการศึกษาค้นคว้าไปประกอบการคิดและตัดสินใจ หรือปรับปรุงกฎต่อไปในงาน หรือกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ ก็จะยังประโยชน์แก่สังคมและผู้ที่นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ได้ ไม่มากก็น้อย

รายการอ้างอิง

- ธเนศ วงศ์ยานนาวา. “เพศ: จำกัดความชาติสู่จริยธรรมจนถึงสุนทรียะ”. มติชน
สุดสัปดาห์. 27.1409(2550): 57.
- ธีรนาด กานุจันอักษร. หญิง ชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กรุงเทพมหานคร:
มูลนิธิธีรนาถกานุจันอักษร, 2542.
- นิช เอียวศรีวงศ์. เพศศึกษา. มติชน. 2 สิงหาคม 2547.